

สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว HAPPY WORKPLACE IN BAN KHAOANGKAEW SCHOOL

นันท์สินี ทวิสสุวรรณ¹
NANSINEE TAVISUWAN
สงวน อินทร์รักษ์²
SANGUAN INRAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อทราบสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว 2) เพื่อทราบแนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ครู 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรม ด้านสุขภาพดี ด้านครอบครัวที่ดี ด้านน้ำใจงาม ด้านการหาความรู้ ด้านสังคมดี ด้านผ่อนคลายดี และด้านใช้เงินเป็น

2. แนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว พบว่า 1) ด้านสุขภาพดี ควรรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ สามารถช่วยลดความเครียดได้และลดการเกิดโรคต่างๆได้ ควรฝึกสมาธิ ละเว้นสารเสพติดและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านน้ำใจงาม ควรช่วยเหลือซึ่งกันและกันในที่ทำงาน ควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน ควรมีความสามัคคีในหมู่คณะ 3) ด้านการผ่อนคลาย ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นประจำทุกปี ควรจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ในโอกาสพิเศษ ควรมีการจัดกิจกรรมชุมนุมหลังเลิกเรียน 4) ด้านหาความรู้ มีการนิเทศชั้นเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 5) ด้านคุณธรรม ควรเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา 6) ด้านใช้เงินเป็น ควรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อจะได้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองได้ดียิ่งขึ้น มีการออมเงินเป็นประจำทุกเดือน 7) ด้านครอบครัวดี ควรให้ครูได้อยู่ร่วมกับครอบครัวในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น เข้าวัดทำบุญ ไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคี

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กัน เห็นคุณค่าของกันและกัน 8) ด้านสังคมดีควรจัดกิจกรรมให้ครูได้มีปฏิสัมพันธ์กันในโรงเรียน เข้าไปมีส่วนร่วม
ร่วมกับชุมชนในการจัด กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง และคนในชุมชน

คำสำคัญ : สุขภาวะองค์กร, โรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว

Abstract

The purposes of this research were to examine: 1) Happy workplace in Bankhaoangkaew school. 2) The strengthening guidelines for happy workplace in Bankhaoangkaew school. This research population were 12 teachers at Bankhaoangkaew school. The research instrument was a questionnaire about happy workplace based on the concept of Thai Health Promotion Foundation. The statistic applied in data analysis were arithmetic mean (μ) standard deviation (σ) and content analysis.

The results of this research were as follows:

1. Happy workplace in Ban Khaoangkaew School as a whole and individuals were at high level sorted by descending; Happy soul, Happy body, Happy family, Happy heart, Happy brain, Happy society, Happy relax and Happy money.
2. The guidelines for applying happy workplace in Ban khaoangkaew School were as follows: Happy body; Should eat healthy food and say no alcohol. Happy heart; should help each other and be cheerful. Happy relax; should observe activities every year and join after school club. Happy brain; have supervision for knowledge sharing. Happy soul; should attend Buddhist Holidays and make a merit. Happy money; should save money and note income and expense account. Happy family; should give more time for family to do activities such as make a merit, take a trip. Happy society; should let teacher have interaction, work or do activities together.

Keyword: HAPPY WORKPLACE, BANKHAOANGKAEW SCHOOL.

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560 - 2564) ได้มุ่งเน้นเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่จะเปลี่ยนประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ต่ำสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความยั่งยืน มั่งคั่ง และเป็นสังคมที่มีความสงบและมีความสุข โดยมีหลักการสำคัญ คือยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกัน และการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนกับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้เป็นประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่พูดถึงการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยรัฐจะต้องดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความต้องการและความสนใจ เพื่อให้มีอาชีพ เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จากผลการประเมิน โปรมแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล(Programme for International Student Assessment: PISA) ที่ผ่านมามีข้อสังเกต 3 ประการ คือ 1) ผลการประเมินชี้ว่าระบบการศึกษาไทยมีส่วนหนึ่งที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในระดับที่สูงได้หากกระตือรือร้นนโยบายสามารถสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษา โดยขยายระบบการศึกษาที่มีคุณภาพออกไปให้ทั่วถึง ประเทศไทยจะสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้ทัดเทียมกับนานาชาติได้ 2) นักเรียนไทยทั้งกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำมีจุดอ่อนอยู่ที่ด้านการอ่าน ซึ่งใน PISA 2018 เป็นการประเมินการอ่านเนื้อหาสาระมาจากทั้งแหล่งข้อมูลเดียวและหลายแหล่งข้อมูล โดยสื่อที่นักเรียนอ่านส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติของการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับการใช้ข้อมูลในชีวิตจริงของคนทั่วโลก ดังนั้นระบบการศึกษาไทยจึงควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้เรียน และ 3) แนวโน้มคะแนนการอ่านของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง และความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระบบการศึกษาไทยจึงต้องยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนอย่างเร่งด่วน จะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ทั้งระบบการศึกษา ความเท่าเทียมกันทางการศึกษา แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือครูที่ทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน มีส่วนช่วยใน

การยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าครูไม่มีความสุขในการทำงานแล้วก็จะส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสุขของครูเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญในโรงเรียนและจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนและการศึกษาของไทยต่อไป

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสุขเป็นสิ่งที่สำคัญต่อทุกคน ทุกหน่วยงาน หากมีความสุขเกิดขึ้นกับคนแล้ว ย่อมที่จะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว
2. เพื่อทราบแนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาสุขภาวะองค์กร ตามแนวคิดความสุข 8 ประการ ของแผนสุขภาวะองค์กรเอกชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยประกอบไปด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพดี (happy body) 2) น้ำใจงาม (happy heart) 3) การผ่อนคลาย (happy relax) 4) การหาความรู้ (happy brain) 5) คุณธรรม (happy soul) 6) ใช้เงินเป็น (happy money) 7) ครอบครัวที่ดี (happy family) 8) มีสังคมดี (happy society)

ดังแผนภูมิที่ 1

สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว
1) สุขภาพดี (Happy body)
2) น้ำใจงาม (Happy heart)
3) การผ่อนคลาย (Happy relax)
4) การหาความรู้ (Happy brain)
5) คุณธรรม (Happy soul)

6) ใช้เงินเป็น (Happy money)
7) ครอบครัวที่ดี (Happy family)
8) มีสังคมดี (Happy society)

แผนภูมิที่ 1 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว อำเภอท่าสาย จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ครู 12 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนบุตร และระยะเวลาในการทำงาน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสุขภาวะองค์กร ตามแนวคิดความสุข 8 ประการ ของแผนงานสุขภาวะองค์กรภาคเอกชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สุขภาพดี (Happy Body) หมายถึง การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์แข็งแรง อารมณ์ดีปราศจากความเครียด อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขหรือกิจกรรมต่างๆ ที่นำไปสู่ความเสื่อม

2.2 น้ำใจงาม (Happy heart) หมายถึง การกระตุ้นให้เกิดความเอื้ออาทรต่อกันระหว่างคนในองค์กรจะช่วยลดความขัดแย้งในการทำงาน มีความสามัคคีและก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความมีน้ำใจและรักกัน ในองค์กรเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและนำไปสู่ความยั่งยืนในการร่วมกันสร้างความเจริญให้เกิดแก่องค์กร

2.3 การผ่อนคลาย (Happy Relax) หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจ รู้จักผ่อนคลาย ต่อสิ่งต่างๆในการดำเนินชีวิต การสร้างกิจกรรม บันทึบทักผ่อนคลายความเครียดในการทำงาน เช่น กิจกรรมบันทึก ซึ่งจะช่วยลดความเหนื่อยล้าและความเครียดในการทำงาน

2.4 การหาความรู้ (Happy Brain) หมายถึง การส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อการพัฒนาตนเองตลอดเวลาจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ รอบรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นได้ นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทำให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงาน ความมั่นคงในชีวิต

2.5 คุณธรรม (Happy Soul) หมายถึง ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา กระตุ้นให้เกิดความศรัทธา มีศีลธรรมในการดำเนินชีวิต มีเมตตา มีคุณธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว ทำงานอย่างมีสติ มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร และใช้ทางสายกลางในการทำงานและการดำเนินชีวิต

2.6 ใช้เงินเป็น (Happy Money) หมายถึง มีการเสริมสร้างความรู้ในการดำเนินชีวิตและวิธีใช้จ่ายที่เหมาะสมสนับสนุนให้บุคลากรรู้จักเก็บรู้จักใช้ ไม่เป็นหนี้ บริหารการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างถูกวิธี มีการออมเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน มีการจัดโครงการในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้จ่ายที่เหมาะสมและรณรงค์การออมเงิน เช่น โครงการใช้สามส่วน ออมหนึ่งส่วน หรือการทำบัญชีครัวเรือน โครงการรณรงค์เลิกเหล้าเลิกบุหรี่

2.7 ครอบครัวที่ดี (Happy Family) หมายถึง ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักใน ความสำคัญของครอบครัว การซื่อสัตย์ต่อกันและกัน การสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งและอบอุ่น

สมาชิกในครอบครัวมีความรักความสามัคคี ไม่มีปัญหาในครอบครัว มีความมั่นคงทางการเงิน การใช้ชีวิตที่พอเพียง มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีหลักธรรมการครองเรือน การมีครอบครัวที่อบอุ่นย่อมนำไปสู่การทำงานที่มุ่งมั่นและมีความสุขมีความตั้งใจในการทำงาน มีสมาธิ มีสติในการทำงาน

2.8 มีสังคมดี (Happy Society) หมายถึง สนับสนุนให้เกิดความรักสามัคคีเอื้อเฟื้อต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น มีความห่วงใยต่อปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ชุมชน บุคลากรทำงานและพักอาศัย ให้มีสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อเป็นที่ยังสถานที่ที่น่าอยู่และสังคมสมานฉันท์ ชุมชนหรือองค์กรใดที่พัฒนาสู่การเป็นสังคมที่ดีนั้น ทุกคนในสังคมต้องร่วมมือกันเพื่อสร้างความรัก ความสามัคคีและลดความขัดแย้งในการทำงาน มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬาสีภายใน กิจกรรม Big cleaning เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนบุตร และระยะเวลาในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว ตามแนวคิดความสุข 8 ประการ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ผู้วิจัยได้แนวคิดของนายพจนรินทร์ เหลืองอรักมณ มาใช้ในการวัดระดับสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นจากงานวิจัยของ นายพจนรินทร์ เหลืองอรังนาค (2557) ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9797

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนภัทรญาณวิทยาวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตของค่ามัชฌิมเลขคณิตตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัย เพื่อให้งานวิจัยได้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้า วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากนั้นจัดทำเป็นโครงร่างงานวิจัยตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอต่อภาควิชา และขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อบกพร่องและพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดมาผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่จัดทำร่างรายงานการวิจัย นำเสนอร่างดังกล่าวต่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ เมื่อแก้ไขจนถูกต้องสมบูรณ์จึงส่งให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งในการขอจบหลักสูตร

ตารางที่ 1 สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว

ด้าน	สุขภาวะองค์กร	(μ)	(σ)	ระดับ
1	ด้านคุณธรรม(Happy Soul)	4.53	0.43	มากที่สุด
2	ด้านสุขภาพดี(Happy body)	4.22	0.53	มาก
3	ด้านครอบครัวดี(Happy Family)	4.22	0.48	มาก
4	ด้านน้ำใจงาม(Happy heart)	4.18	0.49	มาก
5	ด้านการหาความรู้(Happy Brain)	4.00	0.45	มาก

ตารางที่ 1 สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว (ต่อ)

ด้าน	สุขภาวะองค์กร	(μ)	(σ)	ระดับ
6	ด้านสังคมดี (Happy Society)	3.87	0.50	มาก
7	ด้านการผ่อนคลาย(Happy relax)	3.77	0.49	มาก
8	ด้านใช้เงินเป็น(Happy Money)	3.37	0.45	ปานกลาง
รวม		4.02	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.02$, $\sigma = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ใน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง “สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว” เสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

การวิเคราะห์สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) จากผู้ตอบแบบสอบถาม 12 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้ ระดับมาก 6 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณธรรม ($\mu=4.53$, $\sigma= 0.43$) สุขภาพดี ($\mu= 4.22$, $\sigma= 0.53$) ครอบครัวดี ($\mu= 4.22$, $\sigma= 0.48$) น้ำใจงาม ($\mu= 4.18$, $\sigma= 0.49$) การหาความรู้ ($\mu= 4.00$, $\sigma= 0.45$) สังคมดี ($\mu= 3.87$, $\sigma= 0.50$) ผ่อนคลายดี ($\mu= 3.77$, $\sigma= 0.49$) ใช้เงินเป็น ($\mu= 3.37$, $\sigma= 0.45$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว

จากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) จากจำนวนครู 12 คน ปรากฏแนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขา

อ่างแก้ว ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพดี (Happy body)

ควรรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ หลากหลาย ไม่รับประทานอาหารซ้ำซาก นอกจากนี้ควรรับประทานผักและผลไม้ทุกมื้อ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ เพื่อให้จิตใจเบิกบาน สามารถช่วยลดความเครียดได้และลดการเกิดโรคต่างๆได้ ควรฝึกสมาธิ เดินจงกรม เล่นโยคะ หรือปฏิบัติตามกรรมฐาน ควรละเว้นสารเสพติดทุกชนิด และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด ควรเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านน้ำใจงาม (Happy heart)

ควรช่วยเหลือซึ่งกันและกันในที่ทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน มีความสามัคคีในหมู่คณะด้านการผ่อนคลาย (Happy relax) ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นประจำทุกปี ควรจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ในโอกาสพิเศษ ควรมีการจัดกิจกรรมชุมนุมหลังเลิกเรียน ด้านการหาความรู้ (Happy Brain) มีการนิเทศชั้นเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ด้านคุณธรรม (Happy Soul) ควรเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา

2. ด้านใช้เงินเป็น (Happy Money) ควรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อจะสามารถบริหารจัดการการเงินของตัวเองได้ดียิ่งขึ้น ควรมีการออมเงินเป็นประจำทุกเดือน

3. ด้านครอบครัวดี (Happy Family) ควร

ให้ครูได้อยู่ร่วมกับครอบครัวในวันสำคัญต่างๆ เช่น
เข้าวัดทำบุญ ไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้เกิด
ความรัก สามัคคีกัน เห็นคุณค่าของกันและกัน

4. ด้านสังคมดี (Happy Society) ควรจัด
กิจกรรมให้ครูได้มีปฏิสัมพันธ์กันในโรงเรียน เข้าไป
มีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ
ต่างๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง และคนใน
ชุมชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลของการวิจัย
สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความสุขของครูโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก
6 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับ
จากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้าน
คุณธรรม ด้านสุขภาพดี ด้านครอบครัวที่ดี ด้าน
น้ำใจงาม ด้านการหาความรู้ ด้านสังคมดี ด้านผ่อน
คลายดี และด้านใช้เงินเป็น

2. แนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กร
ของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว โดยการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content analysis) พบว่า

2.1 ด้านสุขภาพดี (Happy body) ครูควร
ให้ความสำคัญกับสุขภาพร่างกายของตนเอง ซึ่งทำ
ได้โดยการเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี
รับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ และออกกำลังกาย
อย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านน้ำใจงาม (Happy heart) เข้า
ร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ชุมชน จัดการ
อบรมเกี่ยวกับจิตวิทยาให้ครู

2.3 การผ่อนคลาย (Happy relax) ทาง
โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอก
สถานที่ ทักษะศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ครูควร

เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมหรือกีฬาหลังเลิกเรียน
กิจกรรมชุมนุม กีฬาหลังเลิกเรียน

2.4 ด้านการหาความรู้ (Happy Brain)
เข้าร่วมการอบรมพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ มีการ
นิเทศชั้นเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน
และกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.5 ด้านคุณธรรม (Happy Soul) เข้าร่วม
กิจกรรม วันสำคัญทางพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ
ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็น
ครู ควรมีการจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู

2.6 ด้านใช้เงินเป็น (Happy Money) มี
สุขภาพเงินดีโดยการที่ครูควรทำบันทึกรายรับ-
รายจ่าย มีการออมเงินเป็นประจำทุกเดือน หา
อาชีพเสริม

2.7 ด้านครอบครัวดี (Happy Family)
ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว เช่น เข้าวัดทำบุญ ไป
เที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคี
กัน เห็นคุณค่าของกันและกัน

2.8 ด้านสังคมดี (Happy Society) ครู
ควรเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมวัน
สำคัญต่าง ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง และ
คนในชุมชน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง
สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว มี
ประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบ
สภาพที่แท้จริงที่ควรเสริมสร้างเพื่อให้เกิด
ประโยชน์ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สุขภาวะองค์กร
ของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก โดยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่
กำหนดไว้ว่าในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ
ครูทุกคนมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน มีการ
ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในโรงเรียน มีความสามัคคีเป็น

น้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ
นันทขล อดต๊ะเที่ยง ได้ให้ความหมายของความสุขใน
การทำงานว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีผลต่อ
การทำงาน ความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ได้ทำ รวมถึง
อารมณ์ทั้งด้านบวกและลบที่แสดงออกมาเนื่องจาก
การใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน นอกจากนี้
ครูยังใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง มีการพัฒนาบุคลากรอย่าง
ต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างครูในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความรัก ความ
สามัคคีกัน มีความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ของ
ตนเอง และยังสอดคล้องกับ อภิชิต นิลภักย์
ได้วิจัยเรื่องความสุขในการทำงานกับสมรรถนะ
ข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขต
บางพลัด พบว่า ความสุขในการทำงานกับสมรรถนะ
ข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขต
บางพลัด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
รายด้านพบว่า มี 2 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การ
บริการที่ดี การบริหารจัดการชั้นเรียน ทำงานเป็น
ทีม มีความเชี่ยวชาญในอาชีพ ภาวะผู้นำครู การมุ่ง
ผลสัมฤทธิ์ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ
กับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวิเคราะห์
สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร เหล่าแท่ง ที่ได้ทำ
การวิจัยเรื่องอิทธิพลของกิจกรรมสร้างสุขในองค์กร
ตามแนวทางความสุข 8 ประการที่มีต่อความสุขใน
การทำงาน ประสิทธิภาพการทำงาน และความ
ตั้งใจในการลาออกของพนักงาน บริษัท
ริโก้ การ์ เมนส์ จำกัด นิคมอุตสาหกรรมราชบุรี
ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมสร้างสุขในองค์กรตาม
แนวความสุข 8 ประการ มีอิทธิพลทางบวกต่อ
ความสุขในการทำงาน คือ กิจกรรมสุขภาพดี
(happy body) กิจกรรมการผ่อนคลาย (happy
relax) กิจกรรมการหาความรู้ (happy brain)
กิจกรรมคุณธรรม (happy soul) กิจกรรมใช้เงิน
เป็น (happy money) กิจกรรมน้ำใจดี (Happy

heart) กิจกรรมครอบครัวที่ดี (happy family)
และกิจกรรมมีสังคมดี (happy society)

2. แนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กร
ของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว ซึ่งได้เสนอแนะ
ความคิดและแนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะ
องค์กรไว้ ดังนี้ ด้านสุขภาพดี (Happy body) ครู
ใช้เวลาว่างในการออกกำลังกาย ดูแลตัวเองในเรื่อง
ของการใช้ชีวิต การรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ
และให้สารอาหารที่ครบถ้วน ให้ความสำคัญกับ
สุขภาพร่างกายของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด
ของเมอร์เรย์และเซนเนอร์ (Murray and zentner)
โดยให้แนวคิดว่าการสร้างเสริมสุขภาพเป็นกิจกรรม
ที่บุคคลพึงปฏิบัติพฤติกรรมนั้นแล้วตนเองต้องมี
สุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี จึงทำให้ครูมีกำลังใจ
ในการทำงานอย่างเต็มที่ ด้านผ่อนคลายดี (Happy
relax) ผู้บริหารจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานนอก
สถานที่เป็นประจำทุกปี จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ใน
โอกาสพิเศษต่าง ๆ สอดคล้องกับ จันทร ปานคล้า
ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขใน
สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการมี
คุณธรรม การหาความรู้ การผ่อนคลาย สังคมดี จะ
ช่วยทำให้มีความสุขในการทำงาน ด้านน้ำใจดี
(Happy heart) ครูเป็นบุคคลที่มีน้ำใจ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือผู้อื่น มี
ความสามัคคีในหมู่คณะ เห็นประโยชน์ส่วนรวม
มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล ที่ทำการวิจัยเรื่อง
การศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์ของนักศึกษา
และอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ธนบุรี พบว่า คุณลักษณะด้านความมีน้ำใจและ
เอื้อเฟื้อเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นอย่างมาก
ด้านคุณธรรม (Happy soul) ครูเข้าร่วมพิธีกรรม
วันสำคัญทางพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอหมั่น
ทำบุญ ตักบาตร กระทำแต่ความดี และมีความ
ละเอียดต่อการกระทำไม่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัย
ของ วรปรัชญ์ เนตรเอี่ยม ได้ทำการวิจัยเรื่อง

อิทธิพลของบรรยากาศเชิงจริยธรรมที่มีผลต่อความผูกพันด้านจิตใจต่อองค์การผ่านความสุขในการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เขตภาคกลาง 2 ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันด้านจิตใจต่อองค์การได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวก จากความสุขในการทำงานและบรรยากาศที่มุ่งเน้นบุคคลอื่น ด้านครอบครัว (Happy family) ครูทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว เช่น เข้าวัดทำบุญไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคีกัน เห็นคุณค่าของกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพลกิตติ์ สังข์ทิพย์ ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสุขในการทำงานของครู ได้แก่ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และสอดคล้องกับสุพัตรา แซ่จิ้ม ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตหนองจอก พบว่าความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตหนองจอกอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสังคม (Happy society) จัดกิจกรรมให้ครูได้มีปฏิสัมพันธ์กันในโรงเรียน เพื่อกระชับความสัมพันธ์กันในการทำงาน เข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครองและคนในชุมชน สอดคล้องกับสิรินทร แซ่ฉั่ว ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานของบุคลากรเชิงสร้างสรรค์กรณีศึกษาอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสื่อและกลุ่มงานสร้างสรรค์พบว่า องค์ประกอบทางด้านสุขภาพสังคมอยู่ในระดับสูงที่สุดและมีความสุขอันเกิดจากปัจจัยภายในองค์กรอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านไฟว์ดี (Happy brain) ครูศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองตลอดเวลา สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ ดูงานที่สนใจ เข้าร่วมฝึกอบรมในสิ่งชอบและอยู่ในความสนใจเข้าร่วมการอบรมพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับฮิวส์ (Huse) ได้ให้ความเห็น

สอดคล้องกับงานวิจัยการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของพนักงาน และจัดอบรมรูปแบบต่างๆ ศึกษาดูงาน มีการส่งเสริมพนักงานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ยกย่องชื่นชมเมื่อมีผลงานดี ด้านใช้เงินเป็น (Happy money) ครูยังไม่รู้จักจัดการทางการเงินของตนเอง ทำให้มีรายจ่ายที่สูง ควรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อจะสามารถบริหารจัดการการเงินของตัวเองได้ดียิ่งขึ้น มีการออมเงิน โดย สอดคล้องกับงานวิจัยของ แมคบริด (McBride) พบว่าอิทธิพลของรายได้ต่อความสุขไม่ได้เกิดจากจำนวนรายได้เท่านั้น แต่เกิดจากความพอใจในรายได้ด้วย ซึ่งบุคคลมักเปรียบเทียบระดับรายได้ (relative income) ได้ใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือการเปรียบเทียบภายนอก (external) หมายถึงการเปรียบเทียบกับเพื่อนที่มีอายุ เพศ อาชีพ หรือชนชาติเดียวกัน ลักษณะที่ 2 คือ เปรียบเทียบภายใน (internal) หมายถึงการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่บุคคลได้รับในอดีต นอกจากนี้แมคบริด (McBride) พบว่าการเปรียบเทียบระดับรายได้ส่งผลต่อความสุขของบุคคลที่มีระดับรายได้สูงมากกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านใช้เงินเป็น (Happy money) มีค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการทางการเงิน จะช่วยให้มีระบบจัดการการเงินที่ดีขึ้น มีเป้าหมายทางการเงิน มีการเก็บออมเงินเป็นประจำสม่ำเสมอทุกเดือน เพิ่มช่องทางหารายได้ ไม่ว่าจะเป็นการสอนพิเศษหรือขายสินค้าต่าง ๆ

2. ด้านผ่อนคลายดี (Happy relax) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ลำดับรองสุดท้าย ครูควรรู้จักผ่อนคลายต่อสิ่งต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต รู้จักการรักษาสมดุลชีวิต โดยปล่อยวางจากหน้าที่การงาน หาเวลาว่างพักผ่อนกับเพื่อน ๆ หรือครอบครัว เช่น ออกไปทานข้าวนอกบ้าน ไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ไปทำบุญ ปล่อยนกปล่อยปลา การเดินห้างสรรพสินค้า

3. ด้านสังคมดี (Happy society) มีความรักสามัคคีเอื้อเฟื้อต่อชุมชนที่ตนทำงาน และพักอาศัย มีสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี เพราะเชื่อว่าการที่ผู้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีภายในสังคมหรือชุมชน ย่อมเป็นพื้นฐานที่ดี ทำให้ผู้อยู่อาศัย มีความรัก ความปรองดอง สามัคคีกัน ต่อกัน พร้อม

ร่วมแรงร่วมใจช่วยกันพัฒนาชุมชนให้มีชีวิตการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. แนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรนั้น สามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น จัดกิจกรรมให้ครูได้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน เนื่องจากโอกาสอันสำคัญต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมการอบรมพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เพื่อให้ครูได้เล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของตัวเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อให้ครูมีความสุขในการทำงาน และเพื่อผลักดันให้เป็นองค์กรที่มีสุขภาวะที่ดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ , แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579,

เข้าถึงเมื่อ 18 เมษายน 2562,เข้าถึงได้จาก

<http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>

จันทร์ ปานกล้า, “การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557),ง.

ณิชารีย์ แก้วไชยชา, “ความสุขในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในบริษัทนำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าแห่งหนึ่ง” (วิทยานิพนธ์แพทยศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559),

นภัชชล รอดเที่ยง. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรที่สังกัดศูนย์อนามัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรอนามัย กระทรวงสาธารณสุข” (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550),

พจรินทร์ เหลืองเจริญญานภา, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร,2556)

ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล, “ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี” วารสารเกษมบัณฑิต, 12(2), กรกฎาคม- ธันวาคม, 78-89.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รุ่งนภา ชุณหวรชัย, “แนวทางในการพัฒนาองค์กรแห่งความสุข ‘คึกฤทธิ์ อาร์คิเทค’” (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556), 69.

- วรปรัชญ์ เนตรเอี่ยม, “อิทธิพลของบรรยากาศเชิงจริยธรรมที่มีผลต่อความผูกพันด้านจิตใต้สอการผ่านความสุขในการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เขตภาคกลาง 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), ง.
- ศศิธร เหล่าแท้ง, “อิทธิพลของกิจกรรมสร้างสุขในองค์กร ตามแนวทางความสุข 8 ประการที่มีต่อความสุขในการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงาน และความตั้งใจในการลาออกของพนักงานบริษัท การ์ เมนส์ จำกัด นิคมอุตสาหกรรมราชบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), หน้า ง.
- ศรีเรือน ศรีพัฒนกุล หาญบาง “ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากผู้ร่วมงาน การสนับสนุนจากครอบครัวต่องาน กับความสุขในการทำงาน โดยมีความกระปรี้กระเปร่าในงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559)
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท.), ผลการประเมิน PISA 2018, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-12>.
- สมพลกิตต์ สังข์ทิพย์ และสุชาดา บวรกิตติวงศ์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้าง” (An online journal of Education 6,1: 2563-2577).
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, **มาสร้างองค์กรแห่งความสุขกันเถอะ**(กรุงเทพฯ: ศูนย์องค์กรสุขภาวะ, 2552), 23.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**, เข้าถึงเมื่อ 18 เมษายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
- สิรินทร แซ่ฉั่ว, ความสุขในการทำงานของบุคลากรเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสื่อและกลุ่มงานสร้างสรรค์เพื่อการใช้งาน(วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2553), หน้า ง.
- สุพัตรา แซ่ซิ้ม, “ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554), หน้า ง.)
- อภิชาติ นิลาภย์, “ความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), ง.
- Likert, Rensis. **New Patterns of management**, New York : McGraw-Hill. 1961.
- Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6 ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2012), 31-33.
- Huse, Edgar F., (1980), **Organizational Development and Change** (Minnesota : West Publishing, 1985) , 134.
- M.McBride, “Relative-income Effects on Subject Well-being in the Cross Section,” (Journal of Economic Behavior & Organization, 2010) : 251-278.